Autor Guste Santini
Petak, 22 Veljača 2002 11:33

«Jutarnji list» od 22. veljaće nam donosi bolnu informaciju na koju sam, na žalost, više puta ukazivao. Nedavni događaj u Rijeci nazvao sam upozoravajućim i dijagnostičkim događajem a ne ekcesom. Od tada zbog neispravnih instrumenata dogodila se smrt mlade trudnice u Splitu. U Zagrebu smo također imali više slučajeva smrti. Kako se radi o ljudskim životima to tiskovine ističu te primjere, što je i razumljivo, iako ne ulaze u analizu u kojem je stanju zapravo naše zdravstvo. Samo tragičan događaj nas šokira i, kako to obično biva, već se sutra na njega zaboravlja.

Iako sam o problemima zdravstva više puta pisao ovom prilikom ću samo ukazati na neke relevantne elemente.

Godinama se je zdravstvo ignoriralo. Ova ignorancija je bila posebno očita kada je u pitanju investicijska aktivnost. Godinama se ne investira u zdravstvo. Izostanak investicija znači progresivno povećanje rizika za bolesnika i troškove za društvo. Kako se razvoj tehnologije odvija eksponencijalnim krivuljom što znači da pacijenti nemaju uslugu koju je, s obzirom na spoznaju, moguće dobiti. Sve je to izraz siromaštva i sve je to bijeda koja se povećava a nije moguće sagledati kraj toj bijedi.

Međutim, nije samo investicijska potrošnja izostala polako ali sigurno smanjuju se sredstva i za tekuće poslovanje. Nije rijetko da bolesnicima nedostaju temeljni ljekovi a da bolnice ne raspolažu sa temelljnim repromaterijalom. Užasno je kad si bolestan i još k tome odlaziš u instituciju koja ti nije u stanju primjereno pomoći. Prestaješ vjerovati u sebe ali i oko sebe. Zatvaraš se u sebe i predaješ se svojoj zloj sudbini.

Neki dan sam pisajući o stanju u zdravstvu ukazao na značajne unutrašnje rezerve koje imamo u zdravstvu. Ali kako to obično biva pristupa se restrikcijama a da se prethodno ne stvore minimalne pretpostavke. Tako npr. ne radi se na optimalizaciji pojedinih bolnica a trebalo bi. Ne radi se na standardizacijama a trebalo bi. Uravnilovka koja izjednačava sve liječnike bez obzira na njihovu učinkovitost usporava cjelokupni sistem. Nije riječ samo o platnom fondu, koji nije zanemariv, već je riječ o entropiji cjelokupnog sistema sa užasnim multiplikativnim učincima. Bilo bi dobro kada bi se metodom uzoraka ispitala cijena koju pojedinac i društvo plaća u uvjetima «standardnih» bolesti. Rezultati bi bili porazni i tada nikog ne bi iznenadilo zašto se je vjerojatnost doživljenja u Hrvatskoj tako drastično smanjila. Odista mora progiesivno rasti indeks siromaštva da bi se u tako kratkom roku smanjila vjerojatnost doživljenja.

Niti ostale djelatnosti opće i zajedničke potrošnje nisu u boljoj situaciji. Iako nisu svi u jednaok teškom položaju, uglavnom, svima nedostaju sredstava za tekuću reprodukciju. Postavlja se pitanje do kada će se to i takvo stanje tolerirati a da stvar ne počne pucati na socijalno neprimjeren način. Prema tome, restrikcije su potrebne ali one nisu moguće preko noći. Restrikcije moraju slijediti jasan program optimalizacije sistema kako bi se stvorile pretpostavke za racionalizacije. Jer osmišljen put ne znače restrikcije već racionalizaciju a to je sasvim druga priča. Restrikcije su destruiranje sistema a raciionalizacija smanjenje troškova i, temeljem toga, znače razvoj društva glede odnosne (racionalizirane) djelatnosti i društva u cjelini.